تاب‌آوری منفی سم زندگی مشترک

آدم‌های تاب‌آور نیاز امروز جامعه پرمشغله و بی‌حوصله ما هستند. آدم‌هایی که مهارت‌های اجتماعی‌شان بالاست، خوشبین هستند و قدرت همدلی دارند اما آدم‌های تاب‌آور در یک نقطه خاص باید حواس جمع باشند و از شدت تاب‌آوری، خود را به ورطه مشکلات جدی نیندازند. این نقطه خاص زمانی شکل می‌گیرد که درون خانواده تعارضات و مشکلات بروز می‌کند و زن‌وشوهر به‌عنوان دو ستون این جمع، با مشکلات رخ به رخ می‌شوند. آدم‌های تاب‌آور در چنین شرایطی ممکن است صبر پیشه کنند و به قول معروف خون بخورند، ولی چیزی به روی‌شان نیاورند. این نقطه اما بزنگاهی پرخطر است، چون صبر کردن در برابر مشکلات به معنی نادیده گرفتن یا انکار کردن آنها، همان تاب‌آوری منفی است که مشاوران خانواده درباره‌اش هشدار می‌دهند. در تاب‌آوری منفی صحبت از این نیست که نباید صبور بود و گذشت داشت، بلکه حرف از این است که نباید مشکلات را به امید حل شدن خود به خودی به گوشه‌ای انداخت و به آنها بی‌اعتنایی کرد. بنابراین یادمان باشد که گذر زمان قرار نیست معجزه کند و بنا نیست همه موانع با صبوری کردن از پیش پای‌مان برداشته شود. به همین علت است که مشاوره‌های قبل، حین و بعد از ازدواج اهمیت دارند، زیرا باعث شناخت بهتر زوج‌ها (نسبت به خود و یکدیگر) و شناسایی تفاوت‌های آنها می‌شود که در فرآیند حل مسأله نقشی اساسی دارد.

واکاوی «جام‌جم» درباره نقش فضای مجازی در شکل‌گیری ادبیات جوانان و نوجوانان

دنیای واژه‌های عجیب و غریب

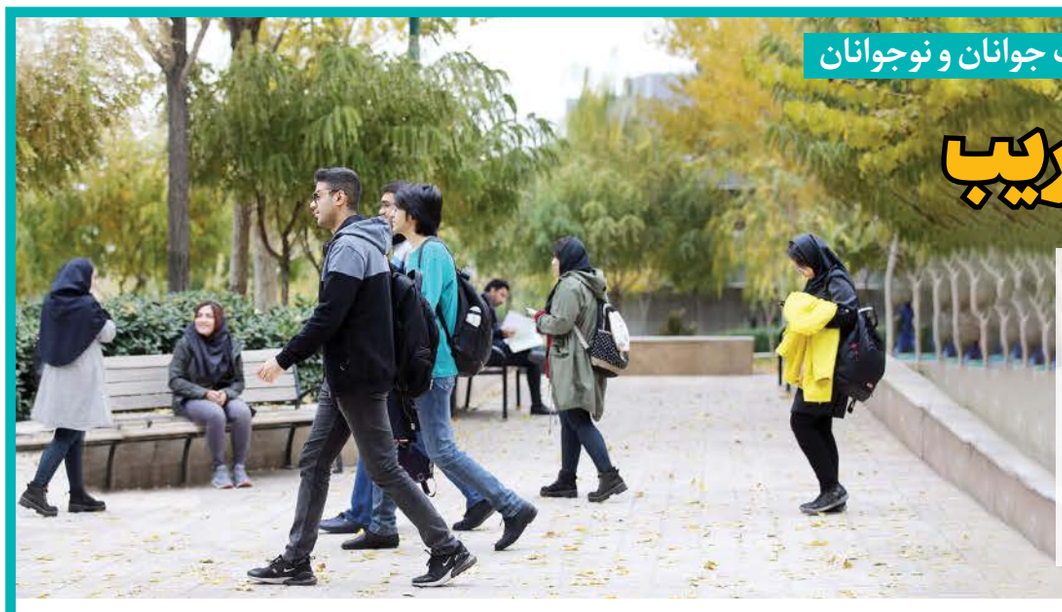

شاید برای شما هم پیش آمده باشد، زمانی که با جمعی از جوانان و نوجوانان دهه هفتادی یا هشتادی برخورد می‌کنید، با واژه‌ها و اصطلاحات عجیب و غریبی مواجه می‌شوید که برای چند ثانیه باید مغزتان آنها را تجزیه و تحلیل کند تا متوجه کلام آنان شوید. گویی نسل امروزی زبان و ادبیات مختص به خود را دارد و در حین مکالمه با آنان هم به سبب استفاده از جملات و کلماتی که غیرقابل فهم است، ترجیح می‌دهید گفت‌وگوی خود را تمام کنید. علت این‌که نوجوان‌ها این کلمات را بیشتر به کار می‌برند، حضور بیشتر آنان در فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی مختلف است و البته همین که بزرگ‌ترها یا پدر و مادر نمی‌توانند خیلی متوجه این اصطلاحات شوند و برای آنان هم این کلمات غریب است، انگار به نوجوان‌ها حس به‌روز بودن و متفاوت بودن می‌دهد.

تهمینه سبحانی‌شاد
گروه جامعه

اما این یک واقعیت است که نسل جدید در دنیای دیگری زندگی می‌کند و فضای مجازی هم یک قابلیت جدید به این نسل اضافه کرده و آن هم تشکیل خرده فرهنگ‌ها و خرده گروه‌های مجازی است و از سوی دیگر این فضا، نوع گفتمان آنان را تغییر داده است. البته در این بین بارها گله‌مندی والدین را درخصوص شکاف ارتباطی با این نسل شنیده‌ایم اما از سوی دیگر بی‌توجهی به زبان و ادبیات فارسی در چند دهه اخیر نیز موضوعی است که جای بحث زیادی دارد و شاید نشود همه قصور را به پای نسل امروز گذاشت.

پدیده‌ای تغییر یافته

اکثر افراد در جامعه کنونی زبان را یک امر دم‌دستی تلقی می‌کنند و این طور می‌پندارند که می‌توانند به هر صورتی که می‌خواهند، آن را تغییر دهند و از آن استفاده کنند. فاطمه شفیعی، دکترای علوم شناختی، زبان شناسی و مدرس دانشگاه نیز در خصوص تغییر و تحولات زبان طی این سال‌ها به جام جم می‌گوید: «زبان پدیده‌ای زنده و پویاست و در نتیجه همانند سایر پدیده‌های دیگر، همواره دستخوش تغییر و دگرگونی می‌شود. در زمانه حاضر و با توجه به سرعت سرسام‌آور گسترش فضای مجازی، تغییر و دگرگونی زبان مطرح است. سرعت تغییر در کلمه‌ها و عبارت‌های مورد استفاده توسط گویشوران و به‌ویژه جوانان و نوجوانان بالاست. به نظر می‌رسد این تغییر، نسبت به گذشته‌ای نه‌چندان دور، بسیار سریع‌تر در حال رخ‌دادن است.»

زبان متفاوت نوجوانان

ذهن و ذهنیت در فضای مجازی متفاوت از سایر فضاهاست و به همین دلیل نوع گفتار این نسل نیز متفاوت است. از طرفی زبان با شیوه زیست افراد ارتباط مستقیم دارد و به این علت تفاوت زبان و کلام را می‌توان به‌خوبی در نسل‌های مختلف مشاهده کرد. شفیعی نیز ضمن بیان زبان محاوره نوجوانان در عصر حاضر خاطرنشان می‌کند: « نوجوان و جوان عصر حاضر، به‌دنبال چیزی می‌رود که از لحاظ دیداری برایش جذاب‌تر است. دسترسی به این جذابیت‌های دیداری، مسلما در فضای مجازی که در این روزگار، ناگزیر به استفاده از آن هستیم و حتی کاربرد آن در بسیاری از مواقع، لازم و ضروری و آسان‌تر است. در پی ورود به این فضای پرزرق‌وبرق، قطعا ارتباطات کلامی نیز شکل می‌گیرد.» او همچنین معتقد است که گروه سنی نوجوان، معمولا به‌دنبال جداکردن خویشتن از دیگران و آفرینش گروه ما و آنهاست و اولین و مهم‌ترین تمایز به‌کاربردن زبانی متفاوت است و این در حالی است که زبان مورد پسند هم از نظر آنان، معمولا با آن جذابیت‌های دیداری پیوند می‌خورد.

ادبیات کشور در مقابل زبان جدید نوجوانان!

اما گویا این نسل در حال خلق زبانی جدید برای خودش است و ما خیلی نتوانستیم فرهنگ و ادبیات غنی فارسی را به عنوان داده‌ای بدیع در ذهن آنان ایجاد کنیم. البته شفیعی هم با این موضوع موافق است و می‌گوید: «ما تا چه اندازه توانستیم ادبیات غنی و پرمغز فارسی و آداب و رسوم زیبای ایرانی را با جذابیت‌ها و زرق‌وبرق‌های مورد پسند جامعه نوجوان ایرانی همراه کنیم؟ تا این‌که نوجوان ما به‌هنگام انتخاب زبان مخصوص به گروه خودش، به‌جای روی‌آوردن به زبان و فرهنگ بیگانه و الگوبرداری از آن، گزینه دیگری هم داشته باشد و سراغ آن برود.» اما سوالی که ممکن است در ذهن بسیاری شکل بگیرد، این است که آیا این نوع ادبیات و زبان محاوره نسل جدید در رفتار آنان هم تاثیرگذار است و خود را بروز می‌دهد؟ یا پس از عبور از دوره نوجوانی به دست فراموشی سپرده می‌شود؟ شفیعی در این باره تصریح می‌کند: «ما در زبان‌شناسی بر این باوریم که کلمات هم به نوبه خود در ذهن افراد طرح‌واره می‌سازند. یعنی کلمه‌هایی که به زبان روزمره نوجوان ما راه می‌یابند، اگر در طرح‌واره‌های پیشین او جای نگیرند، خودشان طرح‌واره جدیدی شکل می‌دهند. طرح‌واره جدید یعنی شکل‌گیری مدل‌های فرهنگی جدید و این مدل‌های فرهنگی یعنی بینش‌ها، باورها و الگوهای جدید.»

برش

شکاف نسلی یا هویتی؟

قطعا به واسطه تکنولوژی در دسترس، هوش این بچه‌ها با نسل‌های قبل متفاوت است و قدرت تحلیل بالایی دارند اما این‌که نگرانی والدین برای ایجاد یک شکاف نسلی طبیعی است یا نه را می‌شود از گفته‌های این مدرس دانشگاه متوجه شد.

او می‌گوید: «تفاوت زبان دو نسل، مادامی‌که امر ارتباط را مخدوش نکند و به‌رغم وجود تفاوت‌ها، مفاهمه همچنان صورت پذیرد، پدیده‌ای کاملا عادی و قابل انتظار است و از این نظر جای هیچ‌گونه نگرانی نیست اما نکته مهم آن است که نوجوان ما به‌واسطه کاربرد زبانی متفاوت و در نبود محیط جذاب و فاخر زبانی ـ فرهنگی، با فرهنگ و هویت ملی و ایرانی خودش بیگانه نشود. این مسأله مهمی است که باید به روشی علمی و درست به آن پرداخته شود.» البته باید در نظر گرفت با هر میزان تفاوت، مبنای گفت‌وگو نباید قطع شود و باید راهی برای انتقال ارزش‌ها با انعطاف لازم از نسل قدیم به نسل جدید فراهم شود، چراکه در غیر این صورت چیزی که مورد هدف قرار می‌گیرد، هویت است. از طرفی دیگر ما باید بتوانیم پویایی و معادل‌سازی زبان فارسی را دوچندان کنیم؛ مخصوصا برای نسل جدیدی که به‌طور مداوم در شبکه‌های اجتماعی درحال زیست هستند.

درنگ

نقش رسانه‌ها در ادبیات محاوره مردم

زبان رسانه همواره مورد توجه زبان‌شناسان است، چراکه آنچه ارائه می‌دهد بخش مهمی از زبان مورداستفاده مردم است. رسانه‌ها نهادهای اجتماعی مهمی هستند که به ارائه و انعکاس فرهنگ، سیاست و زندگی اجتماعی می‌پردازند و به آنها شکل می‌دهند. گفتمان رسانه‌ای هم از جهت آنچه درباره جامعه بیان می‌کند و هم از جهت مشارکت کردن در نهاد جامعه اهمیت دارد اما امروزه با گسترش شبکه‌های رادیویی و تلویزیونی، مطبوعات، فیلم‌ها و سریال‌ها و از همه مهم‌تر ابزارهای ارتباطی برخط، میزان کاربرد زبان به درجه‌ای رسیده که شاید در هیچ زمان دیگری در طول تاریخ بشر، مانند نداشته است. البته گاهی این زبان، علاوه بر انحراف زبانی، با انحراف‌های سبکی، ساختاری و اجرایی نیز همراه است. رسانه‌ها منبع مهم و مؤثری برای یادگیری اطلاعات و واژگان جدید هستند و از طریق رسانه‌ها می‌توان به بسیاری از اطلاعات مهم مانند اخبار دسترسی یافت. زبان رسانه‌ها در زندگی ما جریان دارد، زیرا بسیاری از چیزهایی که هر روزه می‌خوانیم و می‌شنویم، برخاسته از این زبان است. امروزه رسانه‌های اجتماعی بیش از دیگر رسانه‌های موجود با زندگی افراد گره خورده‌اند. نفوذ این رسانه‌ها به حدی است که روی نرم زبانی کاربران، خصوصا کودکان و نوجوانان اثر می‌گذارد. زبان هر رسانه باید با نوع انتظار مخاطب آن رسانه متناسب باشد. برخی از رسانه‌ها این روزها با واژه‌های فرهنگستان شوخی می‌کنند و این واژه‌ها را به شوخی می‌گیرند، در حالی‌که اگر به این واژه‌ها نگاه‌شان جدی باشد، می‌توانند مؤثر باشند، زیرا نگاه جامعه و مردم به رسانه‌هاست. فقط کافی است که از انبوه برنامه‌سازان توانا بهره برد تا با ساخت برنامه‌ها و فیلم‌ها و سریال‌های مستند و داستانی، ارزش و اهمیت زبان ملی را به مخاطب منتقل کرده و بنیان‌های پاسداشت از این میراث گرانبها را در اذهان عمومی مردم، مستحکم کرد.

طراح: بیژن گورانی

جدول ۶۶۳۴

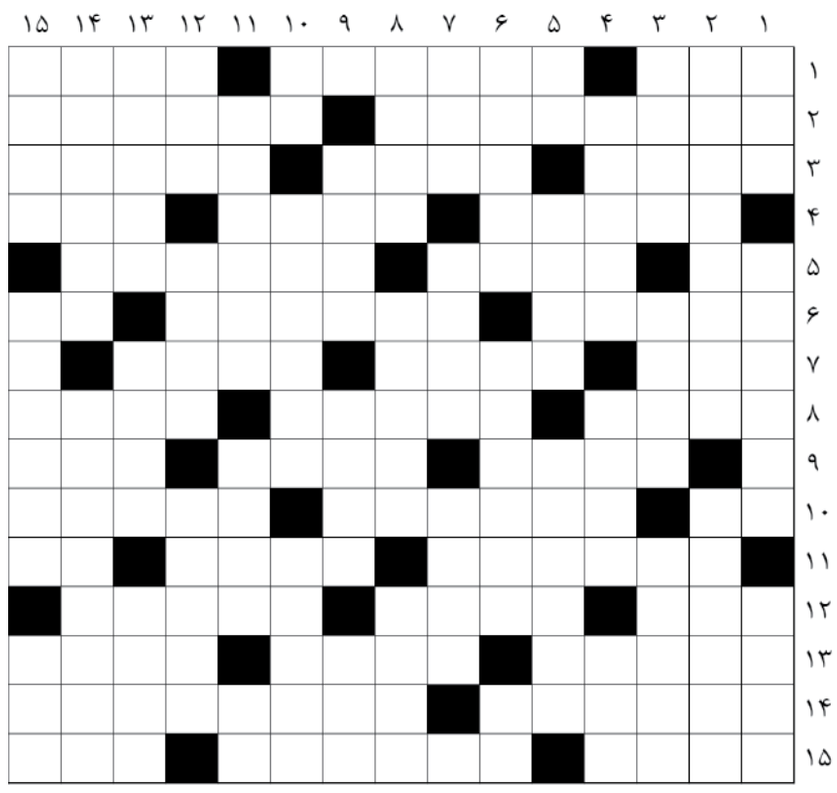

افقی: ۱- احتمال آسیب- بیماری مشترک انسان و دام- نوعی نان حجیم۲- رشته‌کوهی در آذربایجان‌شرقی- شهری در استان مرکزی۳- قطب منفی باتری- دین رایج در هند- گلابی۴- زن سرخ‌رو- کناره- خزنده‌ای که گوش ندارد۵- سخن صریح- از یاران امام حسین(ع)- روستای گردشگری نطنز۶- پژوهش- گرامی- رطوبت۷- داستانی نوشته شاتوبریان فرانسوی- شکلی هندسی- باخبر۸- منکر وجود خدا- قسمت‌های آغازین- انگشت۹- دستبند زنانه- سمت راست- زنگ جرس۱۰- ضمیر جمع- مقاومت متغیر سه سر- دلداده بیژن۱۱- ورزش تایلندی- پشتگرم- E ۱۲- داروی بی‌هوشی- بزرگ‌ترین گوزن ایرانی- ساخته شده از نقره۱۳- گوشه‌نشین- فیلمی ساخته رسول ملاقلی‌پور- روئیدن۱۴- کتابی از صادق هدایت- جدیدترین دوران زمین‌شناسی۱۵- از نام‌های بهشت- بسیار مقرراتی- خودروی فرانسوی.

عمودی: ۱- تربت- کلیسای تاریخی پاریس- مقابل رفتن۲- از مهم‌ترین عوامل انسانی و فنی تلویزیون- خودداری کردن از انجام کاری۳- قهرمان هفت‌خان شاهنامه- غیرارادی- از انواع عکاسی خبری۴- غیرقابل انکار- کمک- نوعی تسهیلات بانکی۵- خمیدگی کاغذ- نویسنده- موزون۶- دلیل- اسب تندرو- مفلوج۷- لوازم منزل- اسب بارکش- رنگ برتر۸- قلیل- در نظر گرفتن اهمیت موضوعی- صورت اسامی۹- پرحرف- کبوتر دشتی- صدای گریه بچه۱۰- گرما- شست‌وشوی سرسری- برابر بودن۱۱- خطایی در هندبال- شور- طلا۱۲- آن سوی سقف- رسوم- خوراکی از تخم مرغ۱۳- شیطان- اهل هند- آسان۱۴- ابزاری برای شخم زدن زمین- همسایه شیلی و بولیوی۱۵- رعد- پایان‌پذیر- پسندیده.

جدول ویژه

افقی: ۱- همگانی- اتومبیل جهانگردی- آرم۲- نویسنده مشهور ایرلندی و خالق اثر خبرنگار- مایع نوشیدنی گازدار۳- داخل- رسوم- رمانی نوشته رضا امیرخانی۴- پیوسته، پیاپی- درنگ- گودال۵- همسر مرد- زیرین- اثر مشهور صادق هدایت ۶- بخشی از سیستم گوارش نشخوارکنندگان- مهلت نافذ بودن چیزی- تیر پیکاندار۷- هوای متحرک- آزرده- اشاره۸- مردم- درخت بومی مناطق استوایی- از هفت قلم آرایش قدیم۹- نوعی نان ضخیم- وطن- شیرینی کرمانشاه ۱۰- خاندان- مقاومت متغیر سه سر- شیره گون۱۱- اقدام به کاری- پسادست- R ۱۲- دو مصراع- پیشکش- دریچه‌ای در عنبیه چشم۱۳- پاکان- نویسنده رمان انسان وحشی- زین و برگ اسب ۱۴- قطعه سنگی بزرگ‌تر از قلوه‌سنگ- کارگردان فیلم پویانمایی سفید برفی و هفت‌کوتوله ۱۵- التزام- نوعی آش نذری- فراوان‌ترین خزنده.

عمودی: ۱- قوم حضرت هود (ع)- نامادری- از انواع تراش‌های الماس در جواهرسازی۲- سرودهای مذهبی زرتشتیان- زمین غیرقابل کشت ۳- پادشاهان- جزیره- بتخانه۴- محل ذخیره کالا- زن گندمگون- خاطر۵- سودای ناله- باد ملایم- دلخواه۶- هم‌معنی بودن- نوعی کانی آبی‌رنگ- ترمز چارپا۷- میخ در گویش عرب- تغار چوبی- جنگ۸- پول میانمار- نشانه- نفع۹- مطلب، مقوله- خشمگین- لغزنده۱۰- رنگ نشده۱- کودک- از ملزومات طبخ چای۱۱- روشی برای اتصال کامپیوتر به شبکه- فرشته شب اول قبر- تصرف در مالی۱۲- پراکندن- کرم خورده- ترساندن عمدی ۱۳- سراینده مجموعه شعر از هوا و آینه‌ها- ورزش برفی- ضماد۱۴- آب دادن به کشتزار- مشهورترین ورزشگاه برزیل۱۵- مخفی- مقروض- سرنوشت.

حل جدول عادی ۶۶۳۳

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	پ	ا	ن	ت	و	م	ی	م	■	ا	س	ت	س	ق	ا
۲	ی	د	■	ک	ا	ر	ک	ش	ت	ه	■	ا	ر	ی	پ
۳	ا	ی	ا	ر	■	س	ی	ن	ک	■	ا	ت	و	س	ا
۴	م	ت	ق	ا	ب	ل	■	ک	ل	ب	ن	■	ص	ی	د
۵	■	■	ب	ر	ه	ا	ن	■	م	ن	ج	م	د	■	■
۶	ل	ق	ا	■	ا	ت	ا	ق	■	گ	ا	و	ا	ه	ن
۷	ب	و	ن	ک	ر	■	ب	ر	ن	ا	م	ه	■	ش	ق
۸	خ	ا	و	ر	■	ا	و	ا	ر	ه	و	ل	ت	ا	
۹	ن	ر	■	د	س	ت	د	و	م	■	ا	م	ر	ا	ر
۱۰	د	ه	ب	ا	ش	ی	■	ل	ا	ب	ی	■	ز	د	ه
۱۱	■	■	ه	ر	و	ل	ه	■	ل	ا	م	پ	ا	■	■
۱۲	ا	ر	ش	■	ا	ن	ا	م	■	س	ه	ش	ن	ب	ه
۱۳	م	ق	ت	د	ر	■	ب	ا	ب	ت	■	ن	ک	ی	ر
۱۴	ا	ی	م	ن	■	ف	ل	و	ر	ا	ی	د	■	س	ه
۱۵	ل	ب	ن	ی	ا	ت	■	س	ا	ن	ت	ی	م	ت	ر

حل جدول ویژه ۶۶۳۳

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	س	ن	د	ب	ل	ا	س	ت	■	ک	ا	س	ب	ر	گ
۲	ا	چ	■	ت	و	پ	ق	ا	پ	ی	■	د	و	م	ا
۳	ت	و	ح	ش	■	ر	ز	ر	و	■	ف	ر	چ	ا	م
۴	ن	ا	ر	ک	و	ک	■	م	ل	ا	ل	■	ا	س	ا
۵	■	■	ف	ن	ج	ا	ن	■	ک	ب	و	ت	ر	■	■
۶	چ	ا	ش	■	ی	ت	ی	م	■	گ	ر	و	ی	د	ن
۷	ش	و	ن	ی	ز	■	ا	ل	ا	ی	ا	م	■	و	و
۸	ا	ل	و	ا	■	م	س	ا	ف	ر	■	و	ا	ن	ک
۹	ی	ا	■	ق	ف	ق	ا	ز	ی	■	ب	ر	م	ل	ا
۱۰	ی	د	ط	و	ل	ا	■	م	و	ه	ن	■	پ	ی	ر
۱۱	■	■	ا	ت	ا	و	ه	■	ن	م	د	ا	ر	■	■
۱۲	م	د	ح	■	س	م	ل	ی	■	ب	ه	ر	ا	م	ه
۱۳	ک	ا	و	ا	ک	■	ن	و	ر	س	■	ا	ژ	ا	ن
۱۴	ل	ی	ن	ت	■	پ	ا	ر	و	ت	ی	د	■	ن	د
۱۵	ف	ر	ه	م	ن	د	■	ش	ا	ه	خ	ت	ا	ی	ی